

Goedendag,

Graag reageer ik op het voorstel. Op de website wordt aangeraden om geen tot de persoon herleidbare gegevens te delen en dat doe ik derhalve niet. Echter, ik zou mijn visie graag delen met betrokken experts, mocht dit aan de orde zijn.

In de afgelopen 20 jaar ben merendeels al bestuurder en toezichthouder werkzaam geweest in diverse organisaties, groot, middelgroot en klein waar ook postacademische opleidingen en post-GZ-Psycholoog opleidingen worden aangeboden.

Om meerdere redenen heb ik twijfels over de voorstellen die zijn voorgelegd.

De beroepen Klinisch-Psycholoog (KP) en Psychotherapeut (PT) zijn minder uitwisselbaar dan dat wordt gesuggereerd, zo is mijn ervaring na jarenlang beide groepen medewerkers en opleidingen te hebben zien functioneren. Dit geldt in grotere mate voor de beroepen PT en GZ-Psycholoog (GZ).

Er is ook historisch gezien grote variatie binnen de opleidingen, de opleidingsbehoeften en motivaties voor het volgen van de opleidingen.

Er dreigt nu zowel een verarming van het werkveld door de samenvoeging van de twee mooie beroepen KP en PT als oneigenlijke degradatie van als specialist opgeleide Psychotherapeuten die om wat voor reden dan ook niet zijn opgeleid tot GZ-Psycholoog.

Er wordt gesuggereerd dat alleen Psychotherapeuten een inhaalslag te maken hebben ten opzichte van Klinisch Psychologen. Echter, net zo goed kan worden beargumenteerd dat dit geldt voor Klinisch Psychologen ten opzichte van de regulier opgeleide Psychotherapeut. De Psychotherapeut besteedt tijdens de opleiding immers meer tijd in praktijkopleiding en cursorisch onderwijs aan specifiek psychotherapeutisch handelen.

GZ-Psycholoog en Psychotherapeut

De GZ-Psycholoog is in 1998 beoogd als voorwaarde voor het zelfstandig kunnen uitoefenen van het beroep als psycholoog in de klinische setting. Ondanks dit doel is de doorstroom van universiteit naar een GZ opleidingsplaats voor velen onmogelijk gebleven/gebleken. Dit is aantoonbaar het gevolg van de wijze waarop de doorstroom is gefaciliteerd, of beter gezegd, niet is gefaciliteerd. 26 jaar (!) na aanvang van de registratie tot BIG psycholoog is er nota bene een pilot gestart om de doorstroom van universiteit naar de opleiding in betere banen te leiden. Een traject conform het medische model. Voor een opleiding, wederom nota bene, die leidt tot een essentiële BIG registratie om zelfstandig te mogen werken in de zorg.

Op dit moment is een generaal pardon of EVC traject, met tot 100% vrijstelling, voor een grote groep die de boot heeft gemist tot de GZ-registratie niet aan de orde en ik zal in dit schrijven ook de argumenten niet bespreken waarom ik dit noodzakelijk acht.

Echter, bovenstaande feiten zouden zeker moeten worden meegewogen voor de overgang van Psychotherapeuten die een volledige carrière hebben moeten werken zonder GZ-Psychologie registratie, mede door bovenstaand wanbeleid. En, uiteindelijk via een lange en zware opleiding zelfstandig bevoegd specialist zijn geworden in het uitvoeren van psychotherapeutische handelingen.

Hoe dan wel?

Nou ja, liever helemaal niet, laat Psychotherapeuten en KP in de waarde van specialist, werkzaam in de geestelijke gezondheidszorg. Dat doet recht aan de jarenlange investeringen in het vak door therapeuten, en praktijkopleidingsplaatsen.

En als het dan toch gaat gebeuren?

100% vrijstelling van opleiding moet mogelijk zijn bij verplichting tot GZ-registratie op basis van eerder verworven competenties voor BIG geregistreerde therapeuten. Met deze optie wordt in redelijke mate recht gedaan aan investeringen en inspanningen van therapeuten en instellingen. Het hoeft niet te betekenen dat iedere Psychotherapeut 100% vrijstelling krijgt maar alle vormen van werkervaring en onderwijs moeten wel kunnen meetellen en leiden tot mogelijkheid van 100% vrijstelling.

In een eventuele, onwenselijke situatie dat psychotherapeuten een basisopleiding (gz-psycholoog) moeten gaan volgen om het eigen, voorheen specialistische beroep, te mogen uitoefenen is het belangrijk dat niet alleen de post-psychotherapie competenties meegewogen worden maar ook de pre-psychotherapie competenties. Immers, psychotherapeuten hebben vaak nog langer dan gz-psychologen gewacht om een postacademische opleiding te kunnen volgen en hebben in de periode tussen afstuderen vaak langdurig als basispsycholoog diverse competenties ontwikkeld. Vervolgens moet er bij voldoende verworven competenties ook de mogelijkheid zijn om daadwerkelijk tot 100% vrijstelling te kunnen krijgen van het curriculum ter verkrijgen van de GZ-Psycholoog registratie. Niet alleen zijn de psychotherapeuten reeds toegelaten in het BIG register en voldoen zij hiermee aan de basisvoorwaarden voor het zelfstandig mogen beoefenen van een medisch beroep.

Nee, de Psychotherapeut die ook al GZ-Psycholoog is wordt niet benadeeld, ook niet de betrokken werkgevers. Andersom zou dit wel gelden als er geen goede overgangsregeling komt (met mogelijkheid tot volledige vrijstellingen). Zowel Psychotherapeuten zonder GZ-registratie als vele werkgevers in de ggz zouden hierdoor enorme kosten moeten maken, direct geldelijk en indirect in uren en begeleiding. Naast het feit dat de Psychotherapie opleiding 1/4e langer duurde voor niet GZ-Psychologen wordt de 100% vrijstelling in het voorbeeld alleen verleend bij 100% aantoonbaar gelijkwaardige kennis en ervaring. En daar is niet minder hard voor gewerkt. Voor de praktijkinstellingen geldt zelfs dat de 4 jarige psychotherapie opleiding een grotere investering was dan de post GZ psychotherapie opleiding. De laatste groep immers, was na 2 opleidingsjaren ingeschreven in het BIG register al volledig zelfstandig bevoegd en zelfstandig verantwoordelijk voor de goede patiëntzorg. Voor de groep psychotherapeuten zonder GZ registratie duurde deze periode 4 jaar.

Psychotherapeut en Klinisch Psycholoog

Terug naar de focus op de verschillen tussen PT vs KP. De scheefgroei die in ons vakgebied is ontstaan door de wijze waarop de (instroom in) GZ-opleiding is vormgegeven verdient een eigen inventarisatie.

Waar de PT opleiding expliciet kiest voor een therapeuten specialisme kiest de KP opleiding vaak ook voor uitzicht op een leidinggevende rol. Waar de PT de volle omvang van de studiejaren bezig is met leren en verfijnen van de therapeutische vaardigheden wordt bij de KP een groot deel van de

tijd, en vooral studiebelasting besteed aan wetenschappelijk onderzoek en managementgerelateerde taken die zijn gericht op aansturing van een team medewerkers.

De KP'er wordt m.i. hierdoor opgeleid als teamleider van veelal een bestaande groep terwijl de psychotherapeut eerder geneigd is om zelfstandig therapie te gaan geven.

Mochten de beroepen worden samengevoegd dan is het belangrijk dat er waarde wordt toegekend aan zowel de eerder gevolgde opleiding als aan de opgedane werkervaring en cursorisch onderwijs die zowel vóór als na de postacademische opleiding is genoten. Het risico is anders dat relevante vooropleiding of werkervaring om administratieve redenen niet wordt erkend.

Wat in het voorstel niet naar voren komt is dat de Psychotherapeut meer onderwijs heeft genoten op het gebied van... Psychotherapie ten opzichte van de Klinisch Psycholoog. Er moet een zorgvuldige weging worden gedaan in welke onderdelen de Klinisch Psycholoog mogelijk bijscholing nodig heeft om het kennis en ervaringsniveau op het gebied van psychotherapeutische behandelingen gelijk te trekken met de Psychotherapeut.

Conclusie:

Een regeling zonder mogelijkheid tot 100% vrijstelling voor psychotherapeuten, die niet zijn geregistreerd als gz-psycholoog, om als specialist te kunnen werken is voor niemand goed, leidt hoogstwaarschijnlijk niet tot hogere kwaliteit en gaat per definitie pas na een langere periode leiden tot meer handen, oren en ogen in de ggz.

Het is in alle gevallen zeer de vraag of relevante werkervaring en vooropleiding van de Psychotherapeut op waarde kan worden geschat indien er vooral wordt gekeken naar wat de psychotherapeut tijdens en na de psychotherapie opleiding heeft gedaan en geleerd. Dit zal maatwerk moeten zijn. Veel collega psychotherapeuten hebben gewerkt in een volledig zelfstandige setting. Randvoorwaarden met betrekking tot praktijkhouden, collega's begeleiden en managen spelen hierin ook een grote rol. Het wordt zeer arbitrair wanneer de waarde van deze werkzaamheden moet worden ingeschat. In deze inschatting moet ook worden meegewogen dat de Klinisch Psycholoog niet per definitie gelijkwaardig opgeleid en ervaren is op het gebied van psychotherapie als de Psychotherapeut.

En dat zijn nog vragen die volgen na de kernvraag of het redelijk is om retrospectief onderwijs te eisen aan ervaren professionals om het eigen specialistische beroep te blijven uitoefenen waarvoor minimaal 8 jaar is gestudeerd.